

**KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYI
ESÉLYEGYENLŐSÉGI
INTÉZKEDÉSI TERV**

SZURDOKPÜSPÖKI ÁLTALÁNOS ISKOLA

*A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek
oktatási sikeressége érdekében*

2014.

Készítette: Borosné Pádár Éva

BEVEZETÉS

Az Európai Unió elvárások alapján a településeknek, az egyes régióknak, de az oktatási intézményeknek is kiemelt feladata a **társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése**.

Az esélyegyenlőség előmozdítása aktív cselekedet, amelynek eredménye, hogy a védett csoport tagjai valóban élni tudjanak a számukra is nyitott lehetőségekkel.

Az esélyegyenlőség pozitív befolyásolásához megerősítő intézkedések készítése szükséges: ennek stratégiai terve az esélyegyenlőségi program.

Az esélyegyenlőségi program része egy aktuális helyzetelemzés, az alapelvek, célok meghatározása, a továbblépés lehetőségeinek megkeresése, amelyhez elengedhetetlenül szükséges a partnerségi megközelítés.

Az esélyegyenlőség legfontosabb alapelvei: a megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód, és az emberi méltóság tiszteletben tartása. Ennek megvalósítása csak konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el.

A KÖZOKTATÁS ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Az esélyegyenlőségi programunkkal a közoktatás terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását kell ösztönöznünk.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének előmozdításához elengedhetetlen feltétel az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, az olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik a meglévő hátrányaikat, javítják az iskolai sikerességüket.

HELYZETELEMZÉS

Iskolánk tanulói létszáma jelenleg: 119 fő. Minden évfolyam 1 osztállyal működik. Valamennyi évfolyamon alacsony a tanulói létszám: 8 – 19 fő közötti. A 119 tanulóból halmozottan hátrányos helyzetű kb. 2 fő, ők testvérek. A tényleges létszámot nem lehet pontosan megállapítani, mert a szülői nyilatkozattétel önkéntes. Így előfordulhat, hogy akad néhány család, ahonnan – büszkeségből, szégyenből, stb. – nem kívánnak élni a szülők a törvény által biztosított jogukkal, és nem jelentkeznek a település jegyzőjénél, aki megállapíthatná hátrányos helyzetüket.

Ez a 2 fő mindössze 1,6%-a az iskola tanulóinak, és jóval alatta marad az országos átlagnak.

Az intézményben a sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma: 4 fő. Ebből egy gyermek alsó tagozatos és 1. osztályos. Az SNI-s tanulók közül három diák felső tagozatos. Egy fő jelenleg 6., két gyermek pedig 7. osztályos. Mindhármuknál súlyos diszlexiás tüneteket diagnosztizáltak. Rajtuk kívül 3 diák küzd tanulási és beilleszkedési zavarokkal. Ők a 6., a 7., illetve a 8. évfolyamra járnak.

A bukások aránya rendkívül alacsony. Mindössze 2 évismétlő tanuló akadt az iskolában az utóbbi 4 tanévben. Közülük az egyik alsó tagozatos. Az utólag elvégzett vizsgálatok szerint a lemaradásának legfőbb oka az átlagosnál alacsonyabb intelligencia szintje.

Ez a tanulási kudarcarány még a tanulók 1 %-át sem éri el. Az említett tanuló nem halmozottan hátrányos helyzetű.

A másik évismétlésre utasított tanuló szülői kérésre iskolánk magántanulója volt. Ő a többszöri lehetőség ellenére sem jelent meg az osztályozóvizsgán, így még esélyt sem adott magának a követelmények

minimális teljesítésére.

Iskolánkban a roma tanulók száma elenyésző: leginkább vegyes házasságokból született gyermekek. Nem különülnek el sem szociálisan, sem etnikailag a magyaroktól. Ennek következtében a romaság nem téma. A szülők tisztességgel dolgoznak, szerényen, de becsülettel és kellő odafigyeléssel nevelik a gyermekeket. Nagycsaládos nincs közöttük, a 2 – 3 gyermekes családmódellem jellemzi őket.

Az intézmény és a szülők kapcsolata jó, a kölcsönös bizalmon alapuló együttműködés jellemzi a mindennapokat. Az intézmény minden pedagógusa, sőt mondhatni minden alkalmazottja folyamatosan azon munkálkodik, hogy a kis közösség valamennyi időlegesen vagy tartósan nehéz körülmények közé vagy hátrányos helyzetbe került tanulója számára biztosítsa az egyenlő esélyt a továbbhaladásra, és segítséget nyújtson a gátló tényezők leküzdésére.

Ennek jegyében alkottuk meg az iskola nevelési programját, melynek sarkalatos tételei az következők:

A TANULÁSI ESÉLYEGYENLŐSÉG SEGÍTÉSÉNEK ELVEI

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Nevelő – oktató munkánkban arra törekszünk, hogy megfeleljünk az **esélyteremtő iskola** elvárásainak.

Iskolánkban minden gyerek számít, fontos, hogy egyetlen gyermeket se veszítsünk el. Elsődleges célunk az esélyek megteremtése, a különbségek csökkentése az egyéni bánásmód érvényesítésével.

A következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő – oktató munka feltételeit:

- kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1 – 6. évfolyamon
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása

- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása
- adaptív tanulásszervezési eljárások lényege:
 - o tartozzék valahová, legyen fontos, számítsanak rá (kapcsolat),
 - o legyen képes megtenni valamit, hihessen magában (kompetencia),
 - o legyen önálló, tudja szabályozni cselekedeteit

A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Iskolánkban lassan de fokozatosan nő az egyre nehezebb körülmények között élő tanulók száma. Már a tendencia kialakulásának kezdetén felfigyeltünk e jelenségre, és különböző programokkal igyekeztünk segíteni a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedését, folyamatos fejlődését.

Nevelési programunkban elsősorban a távlati tervezéssel foglalkozunk, helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját, és a lehetőségek számbavételével a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A program célja segíteni a tanulókat:

- beilleszkedését az iskolai környezetbe
- ismeretelsajátítását
- egyéni ütemű fejlődését, azoknak, akik
 - **szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek:**
 - családi mikrokörnyezetéből adódóan hátrányos helyzetűek,
 - családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek,

- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek,
- csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, árva, félárva gyerekek),
- munkanélküli szülők gyermekei,
- etnikum, cigány származású tanulók.

- **átmenetileg hátrányos helyzetűek:**

- áttelepült, beköltözött (új) tanulók,
- tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek.

Feladataink a tanévben:

- Tájékoztatjuk a szülőket a szociális juttatásokról, annak igénylésének módjáról,
- A lehetőségeinkhez mérten, a rászorultság alapján támogatjuk a tanulókat:
 - a tankönyvvásárlásban,
 - a kirándulási és táborozási költségek csökkentésére keressük a pályázati lehetőségeket.
- Egy tanulót sem érhet hátrányos megkülönböztetés származása, szociális helyzete, családi háttere, egyéni képességei, stb. miatt.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

1. Felzárkóztató ill. tehetséggondozó programok szervezése
2. Drog- és bűnmegelőzési programok
3. Pályaorientációs tevékenység
4. Kirándulások, túrák, diáktalálkozók

5. Fesztiválok, bemutatók, iskolai műsorok
6. Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, értesítés levél stb. útján
7. Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése
8. Motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai ellátást igénybe vegye
9. A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása
10. Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon
11. Szükség esetén rendszeres családlátogatás

A tanulói tankönyvtámogatás és az iskolai tankönyvellátás rendjét az iskola SZMSZ-e szabályozza.

A szabályozás törvényi háttere:

- A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. Törvény
- A 23/2004. OM rendelet a tanulói tankönyvtámogatás és tankönyvellátás rendjéről

Az iskolai tankönyvellátás megszervezéséért az iskola felel. A tankönyvellátás, a tankönyvtámogatás zavartalan megszervezésére és bonyolítása érdekében feladataink a következők:

Intézményünknek biztosítani kell, hogy

- a) a három- vagy többgyermekes családban élő
- b) rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulók részére tankönyvek ingyen álljanak rendelkezésre.

Ennek formái:

- a) a tankönyvek megvásárlásához nyújtott támogatás
- b) az iskolától történő kölcsönzés

c) használt tankönyvek igénybevétele

A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A szocializáció során a gyerekeknek képessé kell válniuk kötelességeik teljesítésére annak érdekében, hogy ki tudjanak alakítani pártási, baráti kapcsolatokat, s megtalálják méltó helyüket az iskolai közösségben.

Évről évre növekszik azon gyerekek létszáma, akik beilleszkedési, magatartási nehézségekkel, gondokkal küszködnek (BTM). Ők azok, akik nagyobb odafigyelést, több törődést, több türelmet és egyéni bánásmódot igényelnek.

A beilleszkedési, magatartási nehézség okai összetettek és szerteágazóak. Ha a kiváltó okokat nem is tudjuk megszüntetni, de a gyerekeknek a következő eljárásokkal tudunk segíteni:

- A szülőkkel őszinte, jó kapcsolatot alakítunk ki.
- Szükség esetén időben eljuttatjuk őt a szakemberekhez (Nevelési Tanácsadó, pszichológus).
- Iskolánk fejlesztő pedagógusa foglalkozik vele, segíti problémái megoldását.
- Fejlesztjük önismeretét, önkontrollját, figyelmét, akaratát.
- A közösségen belül neveljük differenciáltan.
- Kerüljük a stressz – helyzeteket.
- A viselkedési normákat tudatosítjuk, betartásukat ellenőrizzük és értékeljük.
- Segítjük a tanuló ismeretsajátítását, beilleszkedését az iskolai környezetbe és egyéni ütemű fejlődését.

- Felzárkóztató ill. tehetséggondozó foglalkozásokat szervezünk, szakköri tevékenységbe bevonjuk őt.
- Feladatokkal bízunk meg (felelősi munka).
- Odafigyelünk az osztályközösségben betöltött szerepére, egyéni beszélgetésekkel segítjük a kötődés kialakítását.
- Határozottan, következetesen, de szeretettel bánunk vele, eredményeit, erőfeszítéseit folyamatosan dicsérjük.
- A tanórákon a különböző kommunikációs helyzetekből adódó lehetőségeket maximálisan kihasználjuk nevelésére, ezzel is fejlesztjük önismeretét, társas kapcsolatait.

A kompetencia alapú oktatás implementációja segíti a (halmozottan – iskolánkban jelenleg 2 ilyen gyermek tanul) hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítását, illetve megvalósulását.

Tevékenységformák:

- Differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás előtérbe helyezése
- Az alapozó időszak elnyújtása
- Fejlesztő értékelés bevezetése
- A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználattal.

A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS FELADATAINK

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek

Iskolánkban is – noha lassan – évről évre növekszik azon tanulók száma, akik a tanulásban lemaradnak, teljesítményünk romlik, és a tantervi minimum követelményeket is csak igen nehezen, vagy egyáltalán nem képesek teljesíteni.

Fontosnak tarjuk, hogy eredményessé tegyük a lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók állandó és **rendszeres felzárkóztatását**. Ennek érdekében a tanórák kompetenciafejlesztő szakaszaiban, a méréseknek megfelelő egyéni teljesítményszintekhez igazodva, differenciált oktatás keretében kell megvalósítanunk a felzárkóztatást.

Célunk, hogy tanítványaink egyéni sajátosságaiknak megfelelő módon kibontakoztassák tehetségüket, fejleszthessék képességeiket, találják meg a megfelelő tanulási módszereket. Tudásuk, teljesítményük értékelése legyen folyamatos, reális, motiváló és egyénekre szabott.

A sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás

A pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyerekeket – SNI-s tanulókat – megilleti a különleges gondozáshoz való jog.

Iskolában gyógypedagógus által vezetett fejlesztő foglalkozáson vesznek részt. Az iskolában folyó egyéb fejlesztő tevékenységet gyógypedagógus (fejlesztő) által, és útmutatásai alapján végezzük.

E nevelési terület pedagógiai elveit, feladatait stb. külön mellékletben szabályozzuk. Címe: **A sajátos nevelési igényű valamint, a beilleszkedési,**

tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő általános iskolai tanulók fejlesztő programja. A melléklet szerves részét képezi a Pedagógiai programunknak is.

MEGVALÓSÍTÁS ÉS MONITORING

Intézményünk éves munkatervében tervezi az esélyegyenlőségi terv megvalósítását segítő konkrét feladatokat, melyben jelöli a felelősöket és a határidőket. Év végi beszámolójában pedig értékeli azok megvalósulását.

NYILVÁNOSSÁG

Az iskola Esélyegyenlőségi intézkedési terve nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. Az Esélyegyenlőségi intézkedési terv egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola titkáránál;
- az iskola igazgatójánál;
- az iskola honlapján.

KONZULTÁCIÓ ÉS VISSZACSATOLÁS

A intézkedési terv kidolgozását és elfogadását megelőzően biztosítjuk a konzultáció továbbá a véleményformálás lehetőségét a fenntartó, a szülők, a tanulók és a megvalósításban érintett szakmai partnerek képviselőinek bevonásával. A végrehajtás menetében összegyűjtjük, és lehetőség szerint figyelembe vesszük minden érintett fél (tanulók, dolgozók, szülők, egyéb partnerek) írásban megfogalmazott észrevételeit; kiegészítéseit, javaslatait.

SZANKCIONÁLÁS

Ha az intézményi önértékelés során kiderül, hogy a vállalt célokat nem sikerült teljesíteni, az érintett felelősök írásban elemzik a sikertelenség okait, megfogalmazva a következő feladatokat, és a javaslatokat az intézkedési terv módosítására.

A módosított intézkedési tervet a nevelőtestület fogadja el. Az intézkedési terv betartása az elfogadást és a fenntartó jóváhagyását követően kötelező a megvalósításban résztvevőkre nézve. Értékelése a pedagógus értékelési rendszer része.

12

AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERV ÉRVÉNYESSEGE

A Szurdokpüspöki Általános Iskola Esélyegyenlőségi intézkedési tervét a nevelőtestület megtárgyalta és elfogadta.

Szurdokpüspöki, 2014. február 3.

Borosné Pádár Éva

ig.